

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

Cunctis Rever[erendissi]mis Patribus Et Omni Veneratione Colendis
Dominis Abbatibus, Generalibus Prioribus, cæterisq[ue] Sacri Canonice,
Apostolicique Ordinis Prælati, & Concanonicis sincera ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

CVNCTIS REVER. ^{MIS}
PATRIBVS ET OMNI
VENERATIONE COLENDIS

*Dominis Abbatibus, Generalibus Prioribus, ceterisq, Sacri Canonici,
Apostolice Ordinis Prelatis, & Concanonicis
sincera charitate dilectissimis.*

D. GABRIEL PENNOTTVS
Concanonicus, & seruus humilis in Domino, S.

REGINALDVM Helsensem inter sacri Ierosolimitani belli
Duces, & Principes inuictissimum, veneficæ cuiusdam incau-
tationibus ab exercitu longissimè abductum, & inter amoenissi-
mi pomarij delicias otio torpentem Poëta noster Italicus ad
mentis vigorem, & castra fidelium citius reuocaturus. tale
apud semetipsum inijt consilium, vt speculo adamantino illi
ante oculos posito ad illius status ab auita maiorum suorum
nobilitate longè degenerantis abiectionem, ac vtilitatem me-
ditandam excitaret, mox Virgilium lib. 6. *Aeneidos* aliquo pa-
rto æmulatus ad solutas animi vires instaurandas, alterum clipeum omnia maiorum
suorum egregia facinora, & res præclare gestas miro quodam artificio depicta referen-
tem, illi contemplandum exhiberet. Nec illum sua cogitatio fefellit, quandoquidem
adolescens verè nobilis, & generosus rubore perfusus, & pudefactus nimium, non so-
lum à fallacibus Armidæ blandimentis statim resiliuit, verum ad castra pedem referens,
strenuè contra hostes certando, errata, & damna præcedentia, lucris sequentibus longè
maioribus exequauit. Sanè, Religiosissimi, & mihi summa veneratione colendi Pa-
tres, & Canonici, ex innumeris penè metaphoris, quibus diuinæ scripturæ Cælestis
Ierosolimæ diuitias, foelicitatem, & viam ad regnum æternæ beatitudinis assequendum
nobis proponere consueuerunt, vt nulla frequentior, sic etiam mea sententia, nulla
contentanea, & apta magis, ea, qua Regnum æternæ gloriæ sub specie, ac simbolo ciui-
tatis, suæ arcis munitissimæ obsidione vallatæ, & per vim captæ nobis exhibetur: hoc e-
nim illud ipsum est, quod Vates Diuinus Ezechiel sanctam Ciuitatem Ierusalem in lan-
tere describere iubetur, & ordinare aduersus eam obsidionem, & edificare munitiones,
& comportare aggerem, & dare contra eam castra, & ponere arietes in gyro. quippe
quod (vt Magnus Gregorius hom. 12. in Ezechielem aduertit) vt ad cælestem Ierusalè,
suæ ad æterna pacis gaudia pertinere valeamus, hic proculdubio necessarium sit tri-
bulationum certamina multa sustinere. Huc etiam tendit teste Origine homil. 7. in pri-
mum caput lib. Numerorum, quod populus electus, quem Deus tot portentis, & mi-
raculis

F4

natur, & forsan etiam depectui habeatur? Vbi enim nunc primus ille Canonice disciplinae vigor, splendor, ac spiritus, qui in nostris maioribus fulgebatur? Vbi principes illi proceres Hæreticorum domitores, & prostratores validissimi Augustinus, Athanasius, Prosper, Gelasius? Vbi Theologorum Principes, & Magistri doctissimi Hugo, & Riccardus Victorini, & Petrus Lombardus? Vbi Ecclesiastica dignitatis, & immunitatis etiam cum periculo vite, & effusione sanguinis defensores fortissimi uterque Thomas Martyr, scilicet Cantuariensis, & Parisiensis uterque; Alexander Pontifex, Secundus ac Tertius? Vbi nunc Sanctissimi Præsules mirabilium patratores, infernalibus spiritibus nimis formidabiles, Patritius, Frigidianus, Vbalduus, & Bernardus? Vbi Canonice disciplinae reparatores zelo Dei feruidissimi Iuo Carnotensis, Vbalduus idem Eugubinus, Petrus Ravennatis, Theotonius Colimbricensis, Ioannes Rusbrochius Bruxellensis, Bartholomæus Columna Romanus, Leo, & Thadæus Papienses? Vbi tandem nunc tota Canonice coetus, collegia, congregationes, & Ecclesie Cathedralis, quibus olim veluti astris lucidus totus terrarum Orbis fulgebatur, scio quidem, nec inficio R. P. hanc tantam cladem magna ex parte nostro Ordini contigisse, vel ex infidelium, & hæreticorum persecutoribus, vel ob dira schismata quæ non semel Ecclesiam vexauerunt, & ferè ad triarios redegit, vel etiam ob secularium quorundam inexplebilem nimis auaritiam, bonis temporalibus religiosorum nunquam non inuidentium, nunquam non inhiantium, namque tunc vel maxime confirmatam, & auctam, cum Ecclesie, & Monasteria non tam Pastorum regularibus, sed Clericis secularibus in commendam, vt aiunt, conferri coeperunt. Quod malum, vt pote grauissimum, & non solum Ordinibus regularium, sed toti Ecclesie valde perniciosum Sanctissimus Pontifex Clemens V. in Extrauaganti Exsuperne de Præbendis, sic deplorabat. *Sancti primum nos licet insufficientibus meritis ad Summum apostolicum speciem, sicut Dominus placuit euocati, ab ipso nostra promotione exordis antiquæ notitiae Regum, & aliorum, & aliarum nobilium personarum Ecclesiasticarum, & secularium in eum res existentes, ac ipsorum aliquibus, quoniam in terra morantes eorum, gradum huiusmodi promotioni habuimus, tam quia saluti ad eos amicitia specialibus affectibus dicebamur, aliquibus vero ex assuetudine Romanorum Pontificum liberalitate, quam in suis exere sunt saluauit actibus, volentes honori, & liberalitate affluere complacere, ad eorum tamen imperium, & multiplicatas precum instantias vniuulsi clericis, & personis Ecclesiasticis religiosi, & secularibus diuersorum Ordinum, dignitate, conditionum, & statuum Patriarchales, & Archiepiscopales, & Episcopales Ecclesiarum, ac Monasteria dispersa Pastorum, sub commendate, vel custodie, vel cura, vel guarda, aut administrationi titulo, nomine, & non aliis locum perpetuo ad vitam, seu ad spatium certi temporis committenda, super his an tales videlicet, tantumque gratias per nos fieri decussit, variorum, ac duorum negotiorum multiplicitate distracti, vsque ad tempus, quo infirmitate factu periculosum nos his diebus existant Omnipotens, nequiuimus cogitare plenarie. Verum in debilitate ipsius Regitulum constituti, a negotiorum veterum, & disputatione semoti, ab hoc sub diligenti examine direximus actum nostri mentis, & seminum, prospeximus euidenter, quod Ecclesiarum, & Monasteriorum eorum sem cura negligitur, honore, & intra distipantur ipsorum ac subiecta eis personis, & populo spiritualiter plurimum, & tenoraliter derogatur, eorumque redundat ad nosam, qua dicebantur eedere ad profectum, ac ne dum ipsi, sed etiam Romana Matri Ecclesie, qua disponente Dominus ipsorum caput fore dignificatur, & Magistra, grauiora inde futura timentur pericula. Nolentes igitur hilitat, & tantum dispendij vitari causam relinquere, sed volentes patri opportunitatem, & debitum in hac parte remediū adhibere, omnes, & singulas promissiones huiusmodi per nos, vt pramittitur saltas, quibuscumque Ordinibus dignitati, aut statui, sed etiam S. R. E. Cardinalibus, quoquod modo, vel tempore saltas noscantur, auctoritate Apostolica ex nunc ex certa scientia, reuocamus, cassamus, & annullamus, & decernimus de cetero non habere aliquam roborem firmitatem. Sanctissimè profecto, nam vt scitè, & verissimè Ioan. Trullus lib. 1. cap. 38. hanc ipsam extrauagantem perpendens aduertit. hi commendatarij illi sunt, qui Monasteria relaxauerunt, labefactauerunt, & corruerunt: quam ob causam, vt malo tam grandi remediū adhiberent, non solum dictus Pontifex Decretum nunc recitatum edidit, verum etiam Concilia Generalia, & Oecumenica Lateranense sub Leone X. & Tridentinum sub Pio IV. alias saluberrimas constitutiones eondiderunt, quæ in Lateranensi sess. 9. cap. 3. & in Trident. sess. 14. cap. 10. & sess. 25. de Regul. videri possunt, quanquam omnia ferè in cassum, siue ob difficultates temporis, siue ob alias causas, quas mihi curiosus peruestigare non licet. Caterum vt hæc omnia verissima esse concedamus, tamen quis nostrum neget, complura etiam Collegia Regularium Canonice mundana conuersione intro demissa, deficiente paulatim suauitate spiritualis deuotio-*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

FH

nis, feruore disciplinae canonicae, & zelo sanctae religionis penitus extincto, propria uoluntate suaue iugum uitae regularis excussisse, & ad secularitatem omnimodam concessisse. (Quis etiam neget, alia non pauca Monasteria, etiam regularis instituti modicum quidem nunc etiam retineant, ad eum tamen à primo illo instituto Apostolico relaxata, sine capite, sine congregatione, sine Praelatorum regularium uisitatione, & consequenter sine interno spiritu uix aliquid regularitatis habere praeter nomen, & habitum, qui tamen in multis uariis, & diuersis est, & multipliciter detruncatus.)

Hanc profecto tantam, & tam grauem nostri Ordinis iacturam, & defectionem sanguinis lacrymis uere deplorandam, quam, ut ingenuè dicam, nunquam abique ingenio animi mœrore ad memoriam reuoco, multis ab hinc annis mecum ipse reputans, & de remedijs opportunis ad illam instaurandam non semel recogitans, cum multam ad tantam molem mouendam conducibilia, ne dicam necessaria, se mihi obtulissent, nihil tamen magis opportunum, aut efficax, uel etiam necessarium existimaui, quam, ut frequentius nostrae conditionis dignitatem, & generis nobilitatem, à nostris secundum Deum Parentibus, nimirum à Sanctissimis Apostolis, & uiris Apostolicis primis nostri Ordinis autoribus spiritali propagatione in nos deriuatam, & transfusam impensè meditemur: nec non etiam ipsorum Parentum nostrorum egregia facinora, & res praecclare gestas sollicita consideratione ad memoriam reuocemus. Est equidem, fuitque, semper apud omnes homines tantarum uirium haec ipsa meditatio, ut non solum innumeros ad laboriosa opera, & difficillima obeunda impulerit, sed etiam ob uitam nobilitatem, & propriam dignitatem seruandam, infiniti propemodum bona omnia fortunae, & animam ipsam libentissimè profuderint. Ita, ut de multis paucissimos referam, strenuissimus Machabæorum Dux in uita discrimine cum suis constitutus, gloriosam mortem, inquit faceret, magis, quam turpem fugam suasset, ne propriae gloriae aliquam maculam inferre uideretur. Ita grandæuus, & omni laude celebrandus Eleazarus ad ritum Gentium à patris legibus transgredere suatus, recogitans propriae senectutis eminentiam, & ingenitae nobilitatis canitiem, ne maculam, & execrationem propriae senectutis conquireret, gloriosissimam mortem potius, quam odibilem uitam elegit. Ita demum legis Diuinae zelantissimus Razias Spiritu S. impellente, elegit potius nobiliter mori, quam subditus fieri peccatoribus, & contra natales suos indignis iniurijs agi. Praeclarissimus etiam Vates Isaias, ut populum Hebraeorum ab execrandis Idololatriæ uitijs ad cultum, & studium sanctae religionis reuocaret ad uitam nobilitatis recordationem prouocabat dicens: *Attendite ad Abraham Patrem uestrum, & Saram, quae peperit uos. & contrario uero Saluator noster Ioan. S. Iudæos tanquam à Paterna gloria degeneres redarguens, aiebat: Si filij Abrahami, opera Abrahami facite.* Porro cum apud omnes homines tantas habeat vires haec ipsa recordatio, nulli tamen sunt, apud quos maiores habere deberet, quam apud nos, Religiosissimi Patres, qui nostrum genus, & originem secundum spiritualem nostri Ordinis propagationem, non ad mundi Principes, & seculi Monarchas, sed ad ipsosmet Christianae religionis Protoparentes, & Principes iurè, ac merito referendum putamus, quibus illud Apostolicum uerissimè conuenire potest: *iam non estis hospites, & aduenae, sed estis ciues saeculorum, & domestici Dei, superaedificati supra fundamentum Apostolorum, & Prophetarum, ipso summo angulari lapide Christo IESU.*

Hanc igitur potissimum ob causam, ut in communi negotio, & periculo, cui, quod omnes tangat, cuique pro uiribus occurrere tenemur, ipse quoque licet consilio, ac uiribus omnium minimus, meum qualecunque, auxilium, seu famulitium conferrem, Poetae antedictum quadantenus æmulatus, ut in primis me ipsum, deinde ceteros omnes mei Ordinis Canonicos, ad tam piam, religiosam, & salubrem cogitationem, siue recordationem prouocarem, tum mihi, tum uobis omnibus duplicem clypeum ante mentis oculos exponendum iudicavi, ut in altero nosmetipsos, & nostrae dignitatis eminentiam tanquam in speculo cernere possimus: in altero uero tanquam in imagine, maiorum nostrorum res probè gestas, & praecclare facinora contemplari ualeamus. Speculum istud obtuli primum, s. librum, qui circa S. P. nostri Augustini institutum, & uita normam,

& Re-

& Regulam Canonicae, ad exemplar
Hae enim Patres Clericorum Canonici
maiorum speculum uocamus, quam S.
lis polichritudinibus amatores in libello
suo conspiceret, & errata corrigere, & n
terram nunc profert, maiorum nostrorum
licet secundum librum, qui Ordinis origi
politanas, Patriarchales, Monasteria, u
congregationes. Viros quoque sanctitate
omnia, quod vires meas longè excedeb
bit. Exiguam sanè ingentis animi mei
nae apophoretam, sed tamen magno la
cilio extitit, quod licet ante nos de qu
pauca, & cum maxima diminutione, &
diligenter, & exactè prouinciam istam
dem Ordinis dignitatem spectantia, pr
rum, & Virorum illustrium integrando
tam non negauerim in quibusdam deci
natum uino corruptos, uel libros T
uel Historiarum errores uix emendabil
rium monasteriorum, uel locorum ex ma
colleat, circa quae nullus ferè non aliq
diuinita didicerit, & omnia orbis terra
se affectus fuerit: Mihi satis sit, uiam d
corè non immerito cum nostro Poeta

*Nulla erit uia, praerupta, atq
Et densitate obducet omnia
Ipse manu ualidam quatens ut
Lacum leuitem ago, fructum ce
lam, aditus datur, atque uia*

Reliquum nunc erit, ne noster qu
metipsos in hoc speculo conspicientes
re, & ad petram aspiceret, & ad cauerna
Augustini, ceterorumque, Virorum Apo
res, gesta praecclare, & facinora sepius re
dimentis, quibus nostri nos inimici ab
re nuntiant, non solum excusso torpor
quam genetosa soboles uitam gloria
morum canonici Ordinis vigorem, &
uertantur, & damna praeterita lucris se
lud uere dici possit, quod de nonnullis
talis, & nostri Ordinis illustrator, uir D
c. 21. non sine graui animi mœrore aiel
plurimum dicit, & ostium mortuorum, & putre
colorem autem esse illi fuit, quod multi, cum iam su
re habere fugientes, quidam autem in eodem habitu
tibus, feruore persistere ad obseruantiam regula
quam in alij tanta uirtute laborantes, & totis disid

& Regulam Canonicam, ad exemplar vitæ Apostolicæ conquadratam totus versatur. Hæc enim Patres Clericorum Canonicorum speculum est, quam idcirco per antonomasiam speculum vocamus, quam S. Pater diu ante oculos tenere iubet, vt spiritibus pulchritudinis amatores in libello isto tanquam in speculo frequentius nosmetipsos conspiciere, & errata corrigere, & mores nostros in melius reformare possimus. Alterum nunc profero, maiorum nostrorum seriem, & res gestas referentem, hunc videlicet secundum librum, qui Ordinis originem, progressum, Ecclesias cathedrales, Metropolitanas, Patriarchales, Monasteria, varias per secula reformationes, & Canonicorum congregationes, Viros quoque sanctitate, doctrina, & dignitate conspicuos, si non oēs, & omnia, quod vires meas longè excedebat, maxima saltè ex parte conspiciendos præbebit. Exiguam sanè ingentis animi mei, & summæ in vos, & in totum Ordinem obseruatæ apophoretum, sed tamen magno labore comparatū, cuius conquisitio eò mihi difficilior extitit, quod licet ante nos de quibusdam peculiaribus Canonicorum congregationibus quidam non nihil scripserint: tamen de toto Ordine nullus, aut non nisi valde pauca, & cum maxima diminutione, & obscuritate tractauit. Nec tamen iactauit, ita diligenter, & exactè provinciam istam difficillimam me absoluisse, vt non plura ad eundem Ordinis dignitatem spectantia, præcipue ad Catalogos Ecclesiarum, Monasteriorum, & Virorum illustrium integrandos, meritò desiderari possint. Quemadmodum etiam non negauerim, in quibusdam decipi me potuisse, vel Codices manuscriptos amanuensum vitio corruptos, vel libros Typographorum incuria deprauatos offendente; vel Historiarum errores vix emendabiles sequentem, maximè circa nomina particularium monasteriorum, vel locorum ex manuscriptis nonnullis taxarum Cam. Apost. libris collecta, circa quæ nullus ferè non aliquando hallucinabitur, nisi qui omnium Gentium idiomata didicerit, & omnia orbis terræ loca exactè lustrauerit, & eorum nomina probe assecutus fuerit: Mihi satis sit, viam difficilem aggressum primum, alijs indicasse: vt fortè non immeritò cum nostro Poëtâ dixerim.

*Nulla erat via, prærupta, atque aspera saxa,
Et deus latè abducebant omnia vepes.
Ipse manu validam quatens utraq; bipennem,
Latens lentem ago, fruticem cedentibus vmbros;
Iamq; aditus datur, atque via licet ire patenti.*

Reliquum nunc erit, ne noster qualiscunque labor suo fructu vacuus maneat, nosmetipsos in hoc speculo conspicientes, nostræ dignitatis sedulo eminentiam recogitare, & ad petram aspicere, & ad cauernam Jaci vnde præcisi sumus: necnon etiam S. P. Augustini, cæterorumq; Virorum Apostolicorum parentum nostrorum virtutes, mores, gesta præclara, & facinora sæpius recollere. Ita namq; fiet, vt speritis fallacibus, blandimentis, quibus nostri nos inimici ab expugnanda cœlesti Ierosolima longius abducente nituntur, non solum excusso torpore ad sanam mentem reuertamur: verum etiam tantam generosæ soboles auitam gloriam æmulantes, ad prima castra, videlicet ad primæum canonici Ordinis vigorem, & splendorem per veram reformationem cito reuertamur, & damna præterita lucris sequentibus exæquare satagamus, ne de nobis illud verè dici possit, quod de nonnullis Canonicis Iacobus de Vitriaco S. R. E. Cardinalis, & nostri Ordinis illustrator, vir Deizelo plenus, in suo lib. Historiæ Occidentalis c. 21. non sine graui animi mœrore aiebat. *Ipse enim tanquam sepulchra fortè dealbata, in se autem pleni mundici, & ostibus mortuorum, & putredine cadaverum, ad id facientes in naribus honorum virorum se habebat autium effecti sunt, quod multi, cum iam sustinere non possent, ab eò discesserunt, ad aliam religionem mutato habitu fugientes: quidam autem in eodem habitu, & sub eadem regula permanentes prædicti velut solijs defluentibus, fortiter persistebant ad obseruantiam regula sanctæ, & reformationem regularium institutionum tam in se, quam in alijs tota virtute laborantes, & totis desiderijs anhelantes.* Hæc Vitriacus ibidem.

